PARTIJ VAN DE ARBEID

Krachtig Culemborg

Verkiezingsprogramma 2014 – 2018

Partij van de Arbeid Culemborg

Inleiding

Culemborg is een prachtige en krachtige stad, met inwoners die hier geboren en getogen zijn én uit alle windstreken. Het zijn, ook voor onze stad, zware tijden. Er liggen gelukkig volop kansen om samen te zorgen voor een krachtig Culemborg.

Wij willen de komende jaren de gevolgen van de huidige crisis verzachten. Vanzelfsprekend is de PvdA er in eerste instantie voor Culemborgers, die in deze tijden zorg, steun of een zetje nodig hebben. Ook willen wij werken aan het herstel van de sociale en economische kracht van de stad.

Niet om terug te keren naar hoe het vroeger was. Wij zien juist toekomst in een vernieuwde en gelijkwaardige verhouding tussen inwoners, ondernemers en stadsbestuur. Samen kunnen we werken aan de ontwikkeling en het behoud van dát wat van waarde is in Culemborg.

Van waarde voor de PvdA is: een zeker bestaan en goed werk voor iedereen, een betrokken lokale samenleving die op elkaar kan en wil bouwen, voldoende kansen voor leren en ondernemen in de stad, en een betrouwbare gemeente die mensen bij elkaar brengt.

De PvdA Culemborg werkt actief aan een politiek van nabijheid. Daarom leveren we een team van toegankelijke, bevlogen en energieke Culemborgers voor de lokale politiek, zowel in de gemeenteraad als in het college van burgemeester en wethouders. Om dagelijks de problemen van de stad mee op te lossen en kansen te benutten.

Waar wij in 2018 met elkaar staan, dat kunnen we nu niet voorspellen. De PvdA weet echter wel zeker dat er de komende jaren werk aan de winkel is. Om werk en zekerheid te verbeteren, en ook de zorg, het ondernemersklimaat en de omgang van het gemeentebestuur met de stad en haar inwoners.

Het is onze stad! Laten we er samen ook onze stad van maken.

Waar maakt de PvdA Culemborg het verschil in 2014 – 2018?

1. Bestaanszekerheid
De PvdA wil dat elke Culemborger kan beschikken over werk, fatsoenlijke huisvesting en een toereikend inkomen.

2. Samen doen
De PvdA wil dat Culemborgers de greep op hun stad en hun leven gezamenlijk kunnen verstevigen.

3. Zorg voor elkaar
De PvdA wil in Culemborg goede zorg op maat. Mantelzorg waar mogelijk, en zo nodig met ondersteuning. Professionele zorg waar noodzakelijk.

4. Economisch gezond klimaat
De PvdA wil dat Culemborg – dat centraal gelegen is – zijn economisch interessante positie behoudt en in de schijnwerper zet.

5. Blijven leren
De PvdA wil dat Culemborg zijn centrale positie als leerrijke stad blijft profileren en uitbouwen.

6. Leefbare en veilige omgeving
De PvdA wil dat leefbaarheid en veiligheid de belangrijkste voorwaarden voor de inrichting en de voorzieningen van de stad vormen.

7. Woningmarkt in balans
De PvdA wil dat Culemborg blijft bouwen naar concrete behoeften van burgers.

8. Duurzame ontwikkeling
De PvdA wil verantwoordelijk zijn voor de toekomst van de stad en wil daarom duurzaam handelen stimuleren, bij burgers en bij de lokale overheid zelf.

9. Levendige vrije tijd
De PvdA wil een levendige stad, met voor elk wat wils in vrije tijd, als basisvoorwaarde voor burgers.

10. Solide overheid
De PvdA wil dat de lokale overheid een betrouwbare partner voor burgers is, die op transparante wijze regie voert over de voorzieningen in de stad. Financieel richt de gemeente zich op behoud en ontwikkeling van de economische en sociale kracht van de stad.

1. Bestaanszekerheid

De PvdA wil dat elke Culemborger kan beschikken over werk, fatsoenlijke huisvesting en een toereikend inkomen.

- Werk **emancipeert**. Daarom helpt de PvdA iedere werkzoekende Culemborger om werk te vinden. Voor de PvdA staat het **talent** van iedere werkzoekende centraal. Bedrijven zijn in deze missie onze **partners**.
- We vragen een **maatschappelijke tegenprestatie** voor ieder die in een uitkering zit. Die tegenprestatie moet zo veel mogelijk leiden tot ontwikkeling van de uitkeringsgerechtigde Culemborger. De PvdA wil niet dat mensen tegen een bijstandsuitkering hetzelfde werk doen als waar ze eerder gewoon loon voor ontvingen.
- De PvdA gaat alle Culemborgse bedrijven ervan overtuigen dat **arbeidsgehandicapte inwoners** waardevol zijn in een passende functie. De **Participatiewet** vraagt hier om **doortastend** optreden van de gemeente Culemborg, in samenwerking met andere gemeenten in de regio.
- Het motto 'voor jou tien anderen' maakt nog te vaak dat werkenden genoegen moeten nemen met lage lonen ('werkende armen'), lange arbeidstijden, slechte arbeidsomstandigheden en een gebrek aan waardering voor hun vakmanschap. De PvdA wil dat de gemeente **geen zaken** meer doet met bedrijven die op deze manier werken. Daarom zal de gemeente bij **aanbestedingen** (zoals in de bouw of in de thuiszorg) de kwaliteit van de dienst en het werk sterk mee laten wegen.
- De PvdA wil dat de gemeente het voorbeeld stelt voor **goed werkgeverschap**: plek voor diversiteit op de werkvloer, geen wegwerpcontracten en uitzicht op vastigheid.
- De sociale zekerheid is **kwetsbaar** en staat door de economische recessie, ook in Culemborg, sterk onder druk. Wie doelbewust **misbruik** maakt van de sociale zekerheid verliest er – tot een zeer minimale basis – het recht op.
- De hulp voor Culemborgers met een **minimum-inkomen** wil de PvdA verbeteren. Nu worden Culemborgers te vaak van het kastje naar de muur gestuurd. Voorzieningen voor minima zijn vaak ingewikkeld. Aan deze onnodige bureaucratie geven we teveel geld uit waardoor te weinig terecht komt bij diegene die het **echt nodig** hebben.
- We draaien de bezuinigingen op de Zorg voor Zorg-toeslag en de collectieve ziektekostenverzekering terug. Deze raken Culemborgers door stapeling aan bezuinigingen ernstig.
- We bieden de ruimte om elkaar te helpen. Het **Broodfonds** voor ZZP-ers is daar een goed voorbeeld van. De PvdA stimuleert actief Culemborgers om initiatieven te nemen **samenredzaam** te zijn. Als mensen dat willen en kunnen, helpen ze elkaar

beter dan wanneer dat gebeurt met collectieve overheidsvoorziening.. De kosten van samenredzaamheid zijn lager dan die van collectieve regelingen.

- Culemborgse jongeren hebben vaak moeite met het vinden van een **stageplek**. De PvdA wil dat niet alleen het bedrijfsleven hierin investeert, maar ook dat **opleidingen beter aansluiten** bij het werk dat in de toekomst beschikbaar is. De PvdA maakt zich sterk hier een oplossing voor te vinden door prestatieafspraken in de regio te maken met scholen en het bedrijfsleven.

2. Samen doen

De PvdA wil dat Culemborgers de greep op hun stad en hun leven gezamenlijk kunnen verstevigen.

- Voorzieningen in de stad vormen de thuisbasis voor veel Culemborgers en Culemborgse verenigingen. De laatste jaren is gebleken dat veel Culemborgers hun steentje bij willen dragen om deze voorzieningen te behouden. Daar mogen we als stad **trots** op zijn. Dat betekent voor de Culemborgse gemeente dat zij zich behulpzaam moet opstellen. De PvdA wil de regelgeving op verschillende terreinen aanpassen om voor initiatieven **van inwoners** betere kansen te creëren.
- De PvdA wil per definitie voorzieningen van de stad **niet verkopen** aan private partijen. Het risico is dan vaak groot dat de voorziening haar waarde voor Culemborg verliest, zoals bijvoorbeeld dreigde met onze jachthaven. De PvdA zoekt daarom in altijd eerst naar **Culemborgse oplossingen**, zoals een pachtconstructie.
- Culemborgers moeten kunnen **vertrouwen** op hun gemeente. De PvdA wil naar een overheid van nabijheid; de gemeente is er voor de gemeenschap. Daarbij hoort heldere communicatie, duidelijke regelgeving en goede bereikbaarheid.
- Samen doen moet **lonen**: de PvdA wil dat. Zo kan het zijn dat als bewoners bijvoorbeeld ontevreden zijn over de renovatieplannen van de woningcorporatie, ze het recht krijgen om samen eigen plannen te maken. Dat kan ook gaan om het schoonhouden van straten of het organiseren van toezicht. Niet zomaar een vuilnisbak adopteren; maar zeggenschap over de eigen leefomgeving.
- Mede op initiatief van de PvdA is er in de gemeenteraad meer ruimte gekomen voor inwoners om **mee te beslissen** over beleid. De agenda van de gemeenteraad wordt mede door de stad gemaakt. Dat is publieke zeggenschap.
- Het streven naar meer **publieke zeggenschap** van Culemborgers geldt niet alleen voor de gemeentelijke organisatie, maar ook voor partners als het welzijnswerk, de zorg, de woningcorporatie en de AVRI. De PvdA wil dat de gemeente in **contracten** opneemt dat publieke zeggenschap voor hun doelgroepen wordt vormgegeven door deze organisaties.

- De PvdA onderkent het gevaar dat vooral kansrijke bewoners initiatieven ontplooien. De PvdA wil dat **iedereen** dezelfde **kansen** krijgt om **mee te doen**. Daarom wil de PvdA actief platforms stimuleren in wijken, om initiatieven en bewoners te verbinden met elkaar.
- Daar waar mensen en verenigingen elkaar vinden in **gedeeld eigenbelang** kunnen grotere initiatieven ontstaan. De PvdA is groot voorstander van samenwerkingsverbanden op het gebied van bijvoorbeeld cultuur, energie en wonen.
- Samen doen betekent voor de PvdA dat iedere Culemborger de Nederlandse taal, gewoontes en gebruiken kennen. Daar willen we ons actief voor inzetten door **inburgeringscursussen** aan te bieden. De bijdrage voor een cursus wordt inkomensafhankelijk.

3. Zorg voor elkaar

De PvdA wil in Culemborg goede zorg op maat. Mantelzorg waar mogelijk, en zo nodig met ondersteuning. Professionele zorg waar noodzakelijk.

- Zorg moet **dichtbij**, in Culemborg, beschikbaar zijn en niet naar bijvoorbeeld Tiel verdwijnen.
- Met **maatwerk** voor mensen die jeugdzorg nodig hebben, voor mensen met een beperking die individueel of in een groep begeleiding vragen en voor mensen die werk zoeken en willen meedoen in de samenleving, is volgens de PvdA de zorgvraag in Culemborg het best op te vangen. Dit wordt voor de gemeente een grote verantwoordelijkheid in de komende periode. Maatwerk komt het beste tegemoet aan Culemborgers die er gebruik van kunnen en soms moeten maken.
- De PvdA wil dat de gemeente in de decentralisaties van de zorg drie rollen neemt: **opdrachtgever** (wie laten we de zorg uitvoeren in onze gemeente?), **componist** (wat wordt er voor Culemborgers aangeboden en waarom?) en **dirigent** (hoe kunnen we organisaties goed laten samenwerken om optimale zorg aan te bieden? En, hoe kunnen we door samenwerking kosten besparen?).
- De PvdA is er voorstander van dat Culemborgers hun eigen zorg regelen. Veel mensen kunnen **zichzelf goed redden**. Inwoners die toch een zorgvraag hebben, moeten **zo min mogelijk** last hebben van **regelgeving** van de overheid, die vooral een **dienstbare houding** laat zien. De overheid moet die mensen gewoon een zetje geven.
- Als Culemborgers zichzelf niet kunnen redden, zorgt de gemeente voor het juiste aanbod. **Netwerken in buurten en wijken** zijn daarvoor belangrijk. Als vangnet, maar ook om zorgbehoefte aan het licht te brengen. **De gemeente stimuleert** netwerken, vooral vanuit de bestaande verbindingen (organisaties) in de stad.

- De PvdA introduceert een lokaal **mantelzorgcompliment** dat jaarlijks wordt uitgereikt ('het zorglintje').
- **Verenigingen** op het gebied van **sport en cultuur** kunnen een grote signalerende rol in de netwerken in onze stad spelen. Zij kennen vaak het wel en wee van hun leden, kunnen mantelzorg bieden of professionals wijzen op zorgbehoefte. Zorgvraagstukken zijn dus ook vraagstukken voor de inwoners waarbij vrijwilligers een belangrijke spil zijn. De PvdA wil de grote **sociale kracht** van de verenigingen gebruiken om niemand buiten beeld te laten raken en zorg te bieden die nodig is.
- De PvdA wil zorg niet meer weg organiseren in gebouwen met mooie logo's, maar **nabij** aanpakken. **Buurtgesprek**, **buurtbemiddeling** en **ombudsteams** zijn manieren om de zorg- en welzijnsvraagstukken zichtbaar te maken en aan kunnen te pakken.
- **Professionele aanbieders van welzijn en zorg** zullen zich aan deze netwerksamenleving moeten **aanpassen**, met hun aanbod en deskundigheid. Wij willen dat zij dienend zijn aan de inwoners.

4. Economisch gezond klimaat

De PvdA wil dat Culemborg – dat centraal gelegen is - zijn economisch interessante positie behoudt en in de schijnwerper zet.

- In de **binnenstad** wil de PvdA dat er – samen met bewoners en ondernemers – een **aanvalsplan** komt om de binnenstad bruisender voor zowel winkelend publiek, als voor de bewoners en de ondernemers te maken. Centrale vraag: hoe behouden en ontwikkelen we de kracht van de stad?
- De gemeente kan als onderdeel van dit aanvalsplan voor de **hele stad** ook belangrijke **voorwaarden** scheppen, zoals een **schone, hele en veilige openbare ruimte**, **betaald parkeren per minuut**, **een brede podiumfunctie**.
- De PvdA wil ook het **detailhandelsbeleid** tegen het licht houden en ondernemers in de binnenstad meer **mogelijkheden** geven om zich te vestigen. Een heldere, onderscheidende focus is van belang: Culemborg zou er bijvoorbeeld voor kunnen kiezen om de etalage van webwinkels te worden.
- Het Chopinplein en het Koopmansgildeplein zijn dé **winkelcentra** in het oosten en het westen van de stad. Je komt er vooral om gemakkelijk boodschappen te doen.
- Op het **Chopinplein** geldt dat de realisatie van de **renovatie van het winkelcentrum** moet worden doorgezet, zodat dit een aantrekkelijker en veiliger plek wordt. Ook voor fietsers en wandelaars. De PvdA ondersteunt de veranderingen die er gaande zijn.

- Op het **Koopmansgildeplein** zijn het verminderen van de **parkeerdruk** door **veilige routes** van en naar de winkels voor fietsers en wandelaars, bijvoorbeeld over de Prijsseweg, prioriteit. Ook moet duidelijk worden welke **groeimogelijkheden** dit winkelcentrum krijgt in de komende jaren.
- Op **Pavijen** is de **beveiliging** van het bedrijventerrein en het oplossen en voorkomen van **leegstand** belangrijk. De PvdA wil dus niet meer nieuwe gebouwen, maar de bestaande gebouwen renoveren.
- In het **buitengebied** wil de PvdA aandacht geven aan de **toegankelijkheid** voor Culemborgers en toeristen, met meer fiets- en wandelpaden en routes.
- De PvdA is blij dat het **stationsgebied** een **mooie poort** van de stad wordt. Deze ontwikkeling moet een **toevoeging** zijn aan de waarde van Culemborg, niet de verplaatsing van economische activiteiten. Een goede **bereikbaarheid** en **soepele verkeersstromen** (met name fietsverbindingen) zijn van belang. De ontwikkelingen rondom het huidige **NS-stationsgebouw en de oude Gelderlandfabriek**, met bedrijvigheid, cultuur en horeca wil de PvdA **actief ondersteunen**.
- Het **Ondernemersfonds** wordt als partner **actief betrokken en ingezet** bij het versterken van de economische positie van Culemborg.
- De PvdA wil dat er een **stadsmarketingplan** komt dat de specifieke kwaliteiten van Culemborg, gericht op bijvoorbeeld dagjesmensen, in de schijnwerper zet.
- Lokale ondernemers krijgen **meer kansen** bij opdrachten van de gemeente. De mogelijkheden van de nieuwe Aanbestedingswet worden beter benut.
- Culemborg heeft naar verhouding veel z**elfstandigen zonder personeel**. Hen wil de PvdA naar behoefte ondersteunen met een digitale **inhuurdesk** om vraag en aanbod bij elkaar te brengen en met **pensioen- en verzekeringshulp**.
- Leegstaande (kantoor-)panden kunnen worden gebruikt om **ZZP-ers** en andere startende ondernemers een **goedkopere werkplek** te geven. Dat is niet alleen goed voor de ZZP-er, maar ook voor de veiligheid op het bedrijventerrein. De PvdA wil dat de gemeente het mogelijk maakt snel **bestemmingsplannen** hier op aan te passen.

5. Blijven leren

De PvdA wil dat Culemborg zijn centrale positie als leerrijke stad blijft profileren en uitbouwen.

- De PvdA is **trots** op de **kwaliteit** van de Culemborgse basis- en middelbare scholen. Ook in de toekomst wil de PvdA die kwaliteit hoog houden, ondanks financiële tegenslag en vergrijzing.
- **Samenleven begint op scholen**. Ondanks de goede kwaliteit van onderwijs op de middelbare scholen, kent Culemborg relatief veel achterstandswijk-problematiek en jongeren die

tussen de wal en het schip vallen. Tegelijkertijd komen door de recessie belangrijke elementen van de ontwikkeling van Culemborgse kinderen in het gedrang, zoals sportonderwijs, kunstonderwijs en de opvoeding van jongeren tot burger door overdracht van waarden en respect. De PvdA wil daarom dat de **Brede School daadwerkelijk breed** wordt. Langere openingstijden van scholen, met de mogelijkheid om huiswerk te maken op school, met sport- en muziekonderwijs en weekendprogramma's op het terrein van sociale vaardigheden en loopbaanontwikkeling.

- De Brede School komt niet alleen op de schouders van de docenten en andere professionals, maar ook ouders, verenigingen en de buurt hebben een rol.
- Het **jongerenwerk** wordt geïntegreerd in de **Brede School** zodat er geen dubbeling meer is.
- De **kinderopvang en peuterspeelzaalwerk** wordt geïntegreerd in de **Brede School**. Culemborg kent een relatief hoog aantal kinderen met een taalachterstand. Dat gaan we tegen door kinderen vanaf 2,5 jaar vier gratis dagdelen peuterspeelzaalwerk per week aan te bieden.
- De Brede School wordt verbonden aan **pedagogische doelstellingen**. Deze doelstellingen worden nadrukkelijk met input van docenten, zorgprofessionals en ouders opgesteld en tweejaarlijks geëvalueerd.
- De PvdA wil dt in Culemborg een vmbo/mbo combinatieschool wordt geopend. Veel jongeren vallen uit na het VMBO omdat het MBO een te grote stap blijkt. Door een **doorlopende leerlijn** aan te bieden wordt dat probleem voor veel jongeren opgelost.

6. Leefbare en veilige omgeving

De PvdA wil dat leefbaarheid en veiligheid de belangrijkste voorwaarden voor de inrichting en de voorzieningen van de stad vormen.

- Culemborgers voelen zich nog te vaak **onveilig**, Culemborg scoort hoog in criminaliteitscijfers. De PvdA vindt dat **onacceptabel**. Daarom bezuinigen we niet op veiligheid.
- Wel kijken we **kritisch** naar welke maatregelen we inzetten om de veiligheid te vergroten. Maatregelen moeten altijd **rechtvaardig** en **effectief** zijn. De PvdA wil daarom dat er jaarlijks aan de hand van buurtonderzoek en politiecijfers kritisch wordt gekeken naar onder andere de straatcoaches en de beveiligingcamera's. Als blijkt dat iets niet werkt, geven we dus geen geld meer aan uit.
- De PvdA start een proef met de **Buurt Bestuurt**. Buurt Bestuurt is een werkwijze waarbij bewoners en professionals samen een top-3 van de problemen in de buurt opstellen om die als eerste aan te pakken. Immers, de buurtbewoner weet zelf het beste wat er mis gaat in de wijk.

- De PvdA vindt het onacceptabel dat in een relatief kleine gemeente **criminele jongeren ongestoord** hun fouten kunnen blijven herhalen. De PvdA wil dat overlastgevende en criminele jongeren in jeugdgroepen door een **speciaal team** van rechercheurs en professionals worden gevolgd, onderzocht en waar nodig opgepakt. Dus: lik-op-stuk. Het ontbreekt nu nog te vaak aan duidelijke grenzen. Dat helpt de buurt niet, maar de jongere ook niet. In 2018 moet deze aanpak niet meer nodig zijn.
- Voor de PvdA staat de toekomst van ieder kind voorop. Daar is een **veilig thuis** met verantwoordelijke ouders in een fijne wijk onmisbaar. In Culemborg is dat helaas niet voor ieder kind weggelegd. De PvdA wil investeren in een veilig thuis door de directe omgeving nadrukkelijk te betrekken bij gezinnen die dat nodig hebben. Daarin zijn buren, gemeenschap en school de directe partners. De ketenregisseur zorgt voor een integrale aanpak.
- De PvdA vindt dat het **huidige welzijnswerk onvoldoende** zoekt naar structurele oplossingen en te weinig in de Culemborgse maatschappij staat. Het welzijnswerk moet terug naar de **kern** waar ze voor is; **inwoners in hun kracht zetten** en **krachten in de wijk verbinden**. Opbouwwerk krijgt in aanpakwijken Nieuwstad, Achter de Poort en Terweijde de ruimte om **krachtige inwoners** te stimuleren de leefbaarheid in hun wijk te vergroten.
- De PvdA wil meer inwoners de mogelijkheid geven welzijnstaken en initiatieven op zich te nemen. Actieve inwoners kunnen rekenen op professionele ondersteuning waar nodig van de gemeente.
- Jongerenwerk is niet voor vrijetijdsbesteding van jongeren, maar om problemen te signaleren, aan te pakken en talenten te ontwikkelen. Liever investeren we in **de eigenwaarde van jongeren**. Dat doen we door het jongerenwerk te integreren in de Brede School en dus te verbinden aan pedagogische doelstellingen.

7. Woningmarkt in balans

De PvdA wil dat Culemborg blijft bouwen naar concrete behoeften van burgers.

- De gemeente moet meer doen om de Culemborgse woningmarkt **uit het slop** te halen. Daarom wil de PvdA **startersleningen** introduceren. Zo kunnen starters op de woningmarkt, weliswaar onder strikte voorwaarden, makkelijker hun eerste huis kopen.
- De **wachttijd** voor een sociale huurwoning is al jaren bovenmatig **lang** in Culemborg. Dat is een slechte zaak, veel jongeren trekken daarom eerder naar de grote stad en Culemborg vergrijst sneller. De PvdA wil het daarom mogelijk maken dat **lege kantoorpanden** worden omgebouwd in **sociale huurwoningen**.

- De PvdA is, net als de rest van de wereld, onder de indruk van Lanxmeer. Ook in andere wijken willen we **bouwen in eigen beheer** actief stimuleren. Daarbij is duurzaamheid dé maatstaf bij het starten van belangrijke woningbouwprojecten.
- Van het totale woningaanbod in Culemborg moet minimaal 30% sociale huur zijn. De PvdA kiest uitdrukkelijk voor **gemengd bouwen**; het ontstaan van villawijken vindt de PvdA on-Culemborgs en dus onwenselijk.
- De PvdA stimuleert inwoners ook hier actief om samen te werken; we bieden ruimte voor een **woningcoöperatie** van Culemborgers.

8. Duurzame ontwikkeling

De PvdA wil verantwoordelijk zijn voor de toekomst van de stad en wil daarom duurzaam handelen stimuleren, bij burgers en bij de lokale overheid zelf.

- **Lagere energiekosten**, een **groenere leefomgeving** en een **gezonde woonomgeving**. Dat is de duurzaamheidsagenda van de PvdA, omdat het goed is voor onze inwoners en de toekomst van de stad.
- De PvdA wil **lagere energiekosten** bereiken door sportverenigingen en scholen te stimuleren hun **eigen energie op te wekken**, ondernemers op Pavijen vragen hun daken vol zonnepanelen te leggen, huiseigenaren aan te moedigen (waar nodig) **eerst te isoleren en daarna aan duurzame energieopwekking** te werken. En de gemeente zorgt dat alle **nieuwbouw** een energieprestatie op **label A+** heeft. De gemeente onderzoekt of gezamenlijke opwekking van duurzame energie (financieel) haalbaar is. Culemborgers moeten daar zelf van kunnen profiteren.
- De kracht van Culemborg is ook dat het een groene stad is en wil dat zo houden en uitbouwen. De PvdA wil een **groenere leefomgeving** door **meer open stadstuinen**, voor onze eigen voedselvoorziening, mogelijk te maken. **Natuur- en milieueducatie** voor nieuwe generaties kweekt **bewustzijn** voor de eigen leefomgeving.
- De PvdA wil een **gezonde woonomgeving** stimuleren door **meer aandacht voor fietsers en wandelaars** en **minder prioriteit voor autoverkeer**. Ook stimuleert **nieuw bouwen in hofvorm** voor alle inkomensgroepen de sociale duurzaamheid.
- Ook wil de PvdA de aanleg van fietspaden en fietsroutes stimuleren. Er komen **doorgaande fietsroutes** van west naar oost waar de fietser voorrang heeft op de auto.
- De gezelligheid en de sfeer van de (binnen-)stad behouden en ontwikkelen we door een brede **podiumfunctie** met ruimte voor amateur- en professionele cultuuruitingen. Dat is ook goed voor de lokale economie en het culturele klimaat in onze stad.

- Duurzaamheid is onderdeel van **veel gemeentelijke beleidsterreinen**. Elk college- en raadsvoorstel heeft een **duurzaamheidsparagraaf** waarin de maatregelen en de gevolgen voor duurzaamheid expliciet zijn verwoord.
- Tegenover **nieuwe initiatieven** op het gebied van duurzaamheid, naast ideeën van inwoners op het gebied van zorg en wonen, staat de PvdA positief en welwillend. Duurzame en economische ontwikkeling moeten wat de PvdA betreft hand in hand gaan. De kracht van Culemborg blijkt onder meer in Lanxmeer. Deze en andere **goede ervaringen** en wat je ervan kan leren, brengen we **actief onder de aandacht** in andere wijken en buurten.

- Culemborg is in 2025 een **klimaatneutrale stad**. We zijn er trots op dat Culemborg al een **fairtrade gemeente** is en willen die titel behouden.

- De PvdA wil **solidair** zijn met de **armen in de wereld**. Er zijn al veel initiatieven in de stad waar we trots op zijn. Culemborg als fairtrade gemeente kan de kapstok zijn voor een nieuwe relatie met een project elders in de wereld.

9. Levendige vrije tijd

De PvdA wil een levendige stad, met voor elk wat wils in vrije tijd, als basisvoorwaarde voor burgers.

- De PvdA heeft geld over voor voorzieningen voor vrije tijdsbesteding die in een (aantoonbare) maatschappelijke **behoefte** voorzien, algemeen **toegankelijk** zijn, bijdragen aan de **sociale kracht** en een **gezond** huishoudboekje hebben.
- Omdat Culemborg ook een **eigenzinnige** stad is, moeten vrije, vernieuwende geesten op het gebied van kunst en cultuur ruimte hebben in voorzieningen. De PvdA staat positief tegenover dit soort initiatieven en is welwillend om die te ondersteunen.
- Vrije tijdsbesteding versterkt de lokale netwerksamenleving en is dus het **'cement'** van de stad.
- Waar mogelijk wil de PvdA **accommodaties in gemeentelijk eigendom** hebben en de **exploitatie door private partijen of verenigingen** laten uitvoeren. De gemeente faciliteert en burgers beheren.
- De PvdA stelt wel als eis dat bij **accommodaties** leegstand wordt voorkomen, door zoveel mogelijk verenigingen en hun leden er gebruik van te laten maken. Gezamenlijk gebruik wordt gestimuleerd. Dat geldt ook voor de accommodaties die door de gemeente zelf worden benut, zoals het Stadhuis en het stadskantoor.
- We zetten kwaliteit voorop. De PvdA heeft **liever minder** voorzieningen **dan slechte voorzieningen voor sport en cultuur**.

10. Solide overheid

De PvdA wil dat de lokale overheid een betrouwbare partner voor burgers is, die op transparante wijze regie voert over de voorzieningen in de stad.

- **Voorzieningen** in onze stad hebben volgens de PvdA bestaansrecht als zij voorzien in een (aantoonbare) maatschappelijke **behoefte**, voor iedereen **toegankelijk** zijn, bijdragen aan **gemeenschapsvorming** en sociale zekerheid en **financieel gezond** kunnen functioneren. Wegbezuinigen is geen optie, omdat deze voorzieningen wezenlijk bijdragen aan de **sociale kracht** en het **vestigingsklimaat** van de stad.
- Het nieuwe college van B&W en de gemeentelijke organisatie zetten hun focus op inhoudelijke kwaliteit van beleid en de eigen dienstverlening. Ze gaan zorgvuldig en transparant te werk in processen met de stad. De kracht van de stad wordt flexibel en met creativiteit benut. Waar de gemeente geen meerwaarde biedt, doet ze niets. Ideale ambtenaren kennen de stad, zijn flexibel inzetbaar en beweeglijk, zowel op de inhoud van het werk als in hun eigen loopbaan. Procedures, klachten en bezwaren worden in de wettelijke termijnen die er voor staan afgehandeld.

- De PvdA is zelf een **betrouwbare partner** – in de stad, in de raad en in het college van B&W. Onze stijl is dat wij zichtbaar en dichtbij Culemborgers staan. We zijn nieuwsgierig naar meningen en kiezen wat het beste voor de inwoners en de stad is. De gemeenteraad neemt actief zijn rol als hoogste orgaan in het gemeentebestuur.

- Met de afdeling van onze partij wordt ingezet op **permanent contact** met inwoners, met een **ombudsman of –vrouw** en **regelmatige deur-tot-deur-interviews** in buurten en wijken. Het netwerk dat de PvdA de afgelopen jaren heeft opgebouwd, biedt kansen voor meer en beter contact met Culemborg.

- De gemeentegrenzen staan onder druk. Door de decentralisaties in de zorg is samenwerken met andere gemeenten onvermijdelijk geworden. Het bestuurlijke uitgangspunt voor Culemborg is: **lokaal waar het kan, regionaal waar het moet.** Ook hier staat transparantie van afspraken voorop. Het resultaat en het effect van het gemeentelijke werk voor de Culemborgse samenleving moet voorop staan. Als de gemeente geen meerwaarde levert, kunnen we die taken snel, goedkoper en eenvoudig regionaal organiseren. Wij bouwen **geen nieuwe bestuurslaag** in de regio Rivierenland. Culemborg blijft een **zelfstandige** gemeente als het aan de PvdA ligt.

- **Uitvoering van gemeentelijke taken** kan voor de PvdA **indien nodig op afstand** worden geplaatst. Mits de gemeentelijke **beleidsvrijheid** en de **zeggenschap** van de lokale democratie overeind blijft. **Samenwerkingsverbanden van (verschillende) gemeenten** in onze regio zijn daarvoor het instrument.

Financieel richt de gemeente zich op behoud en ontwikkeling van de economische en sociale kracht van de stad. Met deze maatregelen:

- De PvdA steunt Culemborgers die op zoek zijn naar passend werk, fatsoenlijke huisvesting en een toereikend inkomen.
- Ambtenaren moeten leren burgerinitiatieven te ondersteunen, en niets doen als hun inspanning geen meerwaarde biedt. Er zijn financiële middelen beschikbaar om met name minder kansrijke groepen te helpen om in wijk of buurt sociale initiatieven op te zetten.

- De decentralisaties in de zorg voert de gemeente uit. Er moet ruimte zijn voor financiële ondersteuning van de lokale netwerksamenleving.

- Ondernemers zijn niet gebaat bij een hoge lokale lastendruk. Het Ondernemersfonds is en blijft een goed hulpmiddel om aan de aantrekkelijkheid, veiligheid en toegankelijkheid van de gebieden te werken.

- Ook in de toekomst wil de PvdA die kwaliteit hoog houden, ondanks financiële tegenslag en vergrijzing. Investeringen in peuterspeelzaalwerk zijn nodig.

- Culemborg is een stad waar fietsers en wandelaars, ook qua budgetten, voorrang krijgen. Grote investeringen op het gebied van autoverkeer wil de PvdA, gelet op de financiële positie van de gemeente, niet. De uitgaven voor (onderhoud van) groen voor iedereen moet op peil blijven.
- Er komt financiële ruimte in de gemeentelijke begroting om startersleningen in Culemborg mogelijk te maken.
- Bestaande gemeentelijke budgetten worden alleen aangewend als ze bijdragen aan een groenere leefomgeving, lagere energiekosten en een comfortabeler woonomgeving.
- Liever minder maar wel goede voorzieningen dan (veel) geld uitgeven aan slechte voorzieningen voor sport en cultuur.
- Regionale samenwerking met andere gemeenten in het Rivierenland, zowel op bedrijfsvoeringstaken als op het gebied van beleidsontwikkeling, kan kostenbesparend werken en tegelijkertijd de kwaliteit van beleid verhogen.
- Lokale lasten worden alleen boventrendmatig verhoogd als er betere voorzieningen voor een breder publiek tegenover staan. De PvdA wil nadrukkelijk aandacht voor meer subsidieverwerving via regio, provincie en fondsen van de Europese Unie.

Tot slot

Dit verkiezingsprogramma is zo bondig, helder en concreet mogelijk. Het doet met name richtinggevende uitspraken. Keuzes over concrete initiatieven, ontwikkelingen, problemen en calamiteiten maakt de PvdA in de komende raads- en collegeperiode langs de meetlat van dit programma.

De PvdA heeft dit programma voor, maar ook met Culemborgers geschreven. In een aantal interviews, bijeenkomsten, gesprekken, mails en sociale media zijn in het voorjaar en de zomer van 2013 ideeën en suggesties verzameld. De simpele vraag was veelal: wat gaat er goed, wat kan er beter en waar kan de PvdA het verschil maken? Ook heeft een aantal 'vreemde ogen' uit de stad meegelezen op het concept-programma.

Zeker is dat met name op het gebied van zorg, binnenstad, burgerparticipatie, lokale economie en werkgelegenheid, en in de rol van de gemeente verandering gaande of noodzakelijk is. De PvdA wil dat daar met kracht van (heel) Culemborg de schouders onder zetten.